

Zero waste

– ruch dla piękna planety

Przez przeszło dwadzieścia lat beztrąsko pakowaliśmy zakupy w jednorazowe foliowe torebki, zabieraliśmy na wycieczki za miasto jednorazowe plastikowe kubeczki i zupełnie nie interesowało nas to, gdzie trafiają zużyte butelki po napojach. Pewnego dnia świat obiegły zdjęcia koników morskich ciągnących za sobą patyczek do czyszczenia uszu, żółw z plastikową słomką w nosie i hałd odpadów pływających po oceanie. Ludzie na całym świecie uzmysłowili sobie przykrą prawdę – toniemy w odpadach! Póki w naszych kranach płynie woda, a wokół osiedli pozostało jeszcze trochę drzew, jest czas, by odwrócić makabryczną wizję globalnego śmietniska.

Stycyniowy przegląd trendów i prognoz jasno i wyraźnie wskazał, iż w najbliższych miesiącach uwaga producentów i konsumentów (nie tylko kosmetyków) skupiać się będzie na tym, jak ograniczyć ilość generowanych odpadów, usprawnić recykling i wykształcić w społeczeństwie nawyk dbania o środowisko.

To nie moda, to konieczność

16 stycznia 2018 r. Komisja Europejska przyjęła do wdrożenia strategię dotyczącą tworzyw sztucznych, będącą częścią

programu gospodarki w obiegu zamkniętym i zobowiązującą państwa członkowskie do wprowadzenia zmian w cyklu życia opakowań. Strategia plastikowa zaplanowana do 2030 r. ma na celu ograniczenie zużycia tworzyw sztucznych jednorazowego użytku – zakaz stosowania jednorazowych kubków, tacek, sztućców i słomek jest jedną z dróg realizacji strategii. Zanim upłynie deadline, wszystkie opakowania z tworzyw sztucznych wprowadzane do obrotu na rynku Wspólnoty powinny nadawać się do recyklingu, a 60% opakowań do przetworzenia lub powtórnego użycia.

Komisja zakłada także wprowadzenie ograniczeń dotyczących celowego stosowania mikroplastików, aczkolwiek na tym polu przemysł kosmetyczny już kilka lat temu dobrowolnie podjął inicjatywę i sukcesywnie zastępuje m.in. polietylen stosowany jako środek peelingujący materiałami biodegradowalnymi.

Popyt na tworzywa sztuczne pochodzące z recyklingu według specjalistów, którzy opracowali strategię opakowaniową stanowi obecnie jedynie ok. 6% całkowitego zapotrzebowania na tworzywa sztuczne w Europie. Nieocenioną korzyścią wykorzystywania materiałów pochodzących z recyklingu jest zmniejszenie zależności produkcji tworzyw od źródeł paliw kopalnych, a przez to ograniczenie emisji CO₂.

Raport Mintela „Sub-zero waste” 2019 global beauty and personal care trend” rozpoczyna się od smutnej wizji „If brands don't change their approach now, they won't exist in the future”. Przemysł kosmetyczny, który już od kilku lat podąża za ideą zrównoważonego rozwoju, nie pozostaje obojętny wobec kwestii nadmiaru odpadów i szuka rozwiązań, które ten problem zniwelują.

Strategia przemysłu kosmetycznego

Opakowanie jest integralną częścią kosmetyku, pełni nie tylko funkcję ochronną, ale też podkreśla cechy produktu, wartości marki, stanowi narzędzie komunikacji z konsumentem. Trend eco-design w opakowaniach kosmetycznych przejawia się nie tylko kolorem, ale też ograniczeniem zdobień i uproszczeniem formy tak, aby optymalnie wykorzystać przestrzeń opakowań zbiorczych i transportowych w procesach logistycznych. Rezygnacja z foliowych owijek, wypełnień kartoników, ograniczanie wagi opakowań, projektowanie opakowań monomateriałowych – to wybrane metody wdrażane przez producentów kosmetyków. Globalne koncerny podejmują również działania na rzecz ograniczenia odpadów poprodukcyjnych, a także zużycia wody i energii w procesach produkcji.

Wiele marek, szczególnie nowych, niezależnych, poszukujących swej rynkowej niszy, wychodząc naprzeciw świadomym konsumentom, rezygnuje z opakowań dla produktów, takich jak mydła czy kule do kąpieli, bądź umożliwia ponowne napełnienie zużytego opakowania (np. żelu pod prysznic) w stacjonarnym sklepie. Moda na kosmetyki naturalne idzie w parze z myśleniem kategoriami ekologicznymi. Globalne koncerny testują możliwości odbierania od konsumentów zużytych opakowań i ponownego ich wykorzystywania. Przy okazji nagłośnienia tematu odpadów, w branży rozgorzała dyskusja na temat czego, czy kosmetyki i produkty do higieny osobistej powinny być pakowane w większe pojemnościowo opakowania, wystarczające na dłużej, czy też należy pozostać przy mniejszych opakowaniach, które zużyjemy, zanim produkt nam się znudzi i pójdziemy do drogerii po kolejny, a kolejna plastikowa

butelka trafi do kosza na śmieci. Warto również zastanowić się nad próbkami, gratisami, saszetkami itp.

Przyszłość opakowań

Dotąd rozwój opakowań skupiał się na bardziej estetycznym wyglądzie, podkreślaniu walorów marki, wygodzie użytkowania. Opakowania przyszłości mają być przede wszystkim ekologiczne i biodegradowalne.

Zasady gospodarki obiegu zamkniętego zakładają, że po zużyciu towaru opakowanie zostanie poddane segregacji, recyklingowi i wykorzystane ponownie. Produkcja plastiku z materiału pochodzącego z recyklingu odpadów pokonsumenckich wymaga jednak opracowania nowych technologii, zapewniających taką samą jakość wyrobu i parametry użytkowe jak w jego „pierwszym życiu”, co nie jest prostym zadaniem. Mając na uwadze procedurę odzysku, należy już na etapie projektowania pierwotnego wyrobu (opakowania) uwzględnić to, jak połączone będą jego poszczególne elementy, czy łatwo będzie je rozdzielić i przetworzyć. W przypadku opakowań kosmetycznych złożone zamknięcia typu pompki czy nasadki do perfum stanowią spore wyzwanie, bowiem nie znaleziono dotąd metody ich wytwarzania z materiałów w pełni przetwarzalnych.

Alternatywne surowce, takie jak biologiczne tworzywa sztuczne lub tworzywa sztuczne wytwarzane z dwutlenku węgla czy metanu, to ciągle zbyt słabo zbadane zagadnienia, by można je było przełożyć na wielotonażową produkcję. Bioplastiki to materiały charakteryzujące się takimi samymi parametrami użytkowymi jak standardowe tworzywa, ale wytwarzane są z surowców roślinnych. Potentatem na rynku bioplastików jest duńska firma Avantium, producent PEF – w 100% biodegradowalnego bioplastiku wytwarzanego z kukurydzy, trzciny cukrowej, otrębów pszennych, odpadów rolniczych i papierowych. Rośnie również popyt na opakowania wielokrotnego użytku, kompostowalne.

Według danych organizacji PlasticsEurope, zrzeszającej producentów tworzyw sztucznych działających w Europie, w 2016 r. w krajach Unii Europejskiej oraz Norwegii i Szwajcarii po raz pierwszy ilość odpadów przekazanych do recyklingu była wyższa niż ilość odpadów zdeponowanych na składowiskach. Informacja ta niech pozostanie nie tylko dobrą wróżbą, ale też zachętą do wdrożenia zasad ekologii do naszej codzienności.

Aneta Kołaczek
Dziennikarz
Biotechnologia.pl